

V pondeljek so se začele razprave o novi občinski (srenjski) postavi, ki bodo več dni trpele.

Gosp. dr. Zupan je napovedal, da stopi iz deželnega odbora. Kdor pozná delavnost doktorjevo v deželnem odboru, vso njegovo dušno zmožnost in poštenost njegovega značaja, mora ta odstop iskreno obžalovati in srčno želeti, da bi ostal v odboru.

Govor gosp. dr. Toman-a v deželnem zboru.

(Dalje.)

Ne morem si kaj, da ne bi imenoval še nekoliko izgledov, iz katerih se vidi po katastru, kolika neprimerčnost v davkih je med Kranjsko, Koroško in Štajarsko. Na Kranjskem je vse rodovite zemlje 1,654.866 oralov 120 štirj. sežnjev; pišejo, da ta zemlja daje 3,838.130 gold. čistega dohodka, davkov pa je plačevati 682.547 gold., da toraj vsaki oral rodovite zemlje donaša 2 gld. 19¹/₄ kr. čistega dohodka, in plačuje 24³/₄ kr. davkov. Koroško pa ima 1,594.996 oralov 437 štirjaških sežnjev, toraj nekaj malega oralov menj od Kranjskega, donaša pa 2,530.441 gld. čistega dohodka, in plačuje 449.996 gld. davka; na oral tedaj hodi 1 gld. 35 kr. čistega doneska in 17 kr. davka. Ali kakošen razloček je v plodnosti med Kranjskim in Koroškim! Za koliko je Koroško rodovitnejše!

Povedal bi še nekoliko o davku za pridobitek (erwerbsteuer) in o dohodovini (einkommensteuer). Davek za pridobitek je v Avstrii vpeljal patent 31. dec. 1812, in razglašen je bil po Kranjskem leta 1816. Tudi ta reč ni preveč na tanko v red spravljena, ker ima za podlago to, koliko ljudi biva v tistem kraju, kjer živi človek, kteremu se ta davek naklada. Tukaj bi le opomnil, da je v naši deželi prav dosti malih rokodelcev, na pr. zidarjev, stolarjev, čevljarjev, krajačev, ki le časi opravljajo ta pôsel, ter delat hodijo od hiše do hiše. Plačevati jim je po 4 gld. na leto brez priklade, kar je celó dosti, in torej se zgodi tem ubožcom, da jih kaznujejo, če naredé časi kak prestop. Tacim rokodelcom je davek za pridobitek previsok; drugi véliki obrtniki pa še premalo plačujejo. Sicer bi tudi še danes imenoval izgled iz lastne skušnje. Pravniki (advokatje) in biležniki (notarji) po Kranjskem plačujejo davek po tem, kolikor duš ima tisti okraj, v katerem živé, ker dačni uradovi mislijo, da je toliko dela, kolikor je ljudi v tistem okraju; plačevati je toraj najviši davek, to je, po 26 gld. 50 kr.; v Istri se jim že boljše godí, ker dajo samo po 5 gld. 50 kr. na leto. Ne govorim sam sebi na korist, ampak le menim, da število duš tistega kraja, v katerem biva obrtnik, ni prava podloga, ker vzeti bi se morali vsi okraji više deželne sodbe, ako bi hotli po okrožji njegove delavnosti davek nakladati pravdniku, ki ima pravico vés okraj više deželne sodnije zastopljati, in moral bi se mu postaviti sam Bog vedi kolikošen davek. To bodi rečeno samo zato, da bi se vidilo, kako napečno podlogo ima tudi davek za pridobitek. Le v naglici in po vrhu sem tukaj v misel jemal napečne podloge družih pravih davkov; pa vendar je dokazano, da vsako povikševanje tacega davka, ki je oprt na krivo podlogo, mora biti dvojna krivica, mora biti povikševanje poprejšne krivice. Torej me je srce jako bolelo pri tistih sejah slavnega državnega zbora, v katerih so gospodje poslanci naše dežele povzdignili v njenem imenu glas, in dokazovali, da mi nečemo biti izimek, temuč da plačevati hočemo take davke, kakoršne druge dežele (Živa pohvala). Posebno zato mi je še bolj žal opominjati se le-teh sklepov, ker je vsak za-se trdno prepričan, da naša dežela ima že zdaj prevelike davke; pa zarad enakosti smo vendar tudi mi pali v naredbo, po kateri nas bodo povikšani davki prihodnjíč le še bolj pritiskali. (Pohvala). Moja

gospôda! pač bi lahko potem človeka začel obhajati sum o dobrotah februarjeve ustave; kajti, kadar se je govorilo, koliki naj davki bodo, kako naj se plačujejo, ali jih je dovoliti ali ne, imeli so več pravice naši stanovi, nego je imamo v državnem zboru mi, ki se ne moremo vpreti, da nas bi ne preglasile druge velike dežele. (Dobro! dobro!) Žal mi je tudi moja gospôda! ker vidim, ko se oziram v prihodnost, da težko kdaj pridemo do svojih pravic, ako se bode tako sklepalo. (Dalprijh.)

Mila zima.

Zima trda premenila
Svoj navadni je obraz,
S solnčnim žarki odpodila
Si pajdaša: hudi mraz.
Krasno modro je obnehje,
Zrak pa čist, ko ribje okó,
Da minulo je poletje,
Skor da znamenja bi ne b'lo.
Kak se cvetke veselijo
Ker morivke jim ne bo;
Zvončki vijolcam razglasijo
Radostno prigodbo to.
Tiček samček že prepéva,
Tovaršico vab' nazaj,
Ves vesel si prizadéva
Oživit' samotni kraj.

V Ljubljani 6. sušca 1863.

Zima mila, vém, kaj hoče
Te vedenje nas učit;
Da bi b'lo mi pač mogoče
Svetu nauk tvoj razglasit'!
K srcem hočeš neobčutljivim,
Trdim, mrzlim govorit',
Z izgledom ljubeznjivim
Milosrčnost nas učit'.
Solnce je se zakrivalo,
Cvetke groza pomorí,
Kdo je peval tvojo hvalo,
Ko divjala ljuta si?
Milost ima moč nebeško,
Ona v hip si pridobí,
Kar divjanje nečloveško
Nikdar še doseglo ni!

Klara R.

Dopisi.

Na Dunaji 7. sušca. O. — Sinoč je bila mala „beseda“, ktero je napravil tukajšni pevski zbor. Program je bil jako zanimiv in sploh vse prav živahno. — Praznovali bomo tudi tukaj Cirila in Metoda, in sicer 19. sušca. Dopoldne bo slovesna maša, zvečer pa velika „beseda“. Bolj na tanko se pa sedaj še nič ne vé.

Iz Gradca 10. marca. Gk. (Tisočletnica.) Odbor za tisočletnico Ciril-Methodovo je po „Novicah“ dal naznani, da bo sv. maša in slovenska pridiga predpoldan. Vendar smo imeli le lepo peto sv. mašo brez pridige. Zvečer ob sedmih se je začela „beseda“. Sobana v cirkusu je bila okusno ozaljšana. Spredej nad odrom podobi sv. Cirila in Metoda. Po stenah so bili razstavljeni grbi vseh avstrijskih Slovanov; okoli njih so bile slovenske banderca. Nabralo se je obilo gostov. Cenil bi jih nad 300. Počastili so nas tudi Mariborčani po svojih poslancih. Poslušavci so dobili tiskani program, ki je štel 12 predmetov. Gospod Krek je začel besedo s predgovorom. Ko se je „Strunam“ pelo, postane občno gibanje in oziranje: Njih eksc. c. kr. deželni glavargrof Strasoldo so nas blagovolili počastiti s svojo nazočnostjo. Med besedo prebral se je telegram iz Prage, kterega so vsi nazoči veselo sprejeli. Ob devetih je bil konec besede; potem pa je začela gosti husarska kapela. Kmalo pa nas razveselijo še trije telegrami, eden spet iz Prage od druge strani kakor prvi, drugi iz Trsta, in tretji iz Ljubnega (Leoben); navdušeni „živio“ in „slavaklici“ so jim odgovarjali. — Celi program se je dobro izvršil. Posebno naj omenim iskrenega veselja, ki je prešinilo celo društvo, ko je zagledalo gospoda dr. B. Ipavca; njegove slovanske fantazije za glasovir so res zaslužile hvalno ploskanje in živio-klice. Gospodičnja Klettner-ova je kaj močno ganila vse srca ne toliko s samim petjem kakor pa s svojim globokim čutjem, ki ga je izlivala v svoj mili glas. Gosp. Volkoun-u gré posebna hvala, da je tako krepko sam pripomagal in pa tudi pevce dobro navadil, ker pri nas ni posebnega pevskega društva samih Slovanov. Ta večer bo vsakemu dolgo v spominu; dasi je bil celí značaj slovesnosti precej resnoben, vendar je radost na-